

"EDINOST"

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdankih ob torkih, četrtek in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za en mesec .f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece .f. 3.—, za pol leta .f. 5.—, za leto .f. 10.—. Naročnine se plačujejo naprej na mesečne brez priložne naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 svč, izven Trsta po 4 svč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uradnemu uradu Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema upravitelstvo ulice Molino picolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odpis reklamacije so proste poštne.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Zakaj moramo čuvati svoj jezik in svojo kri?!

Žalibog, ali resnica je, da je ravno med nami Slovenci mnogo takih, katerim je narodnost le puhla fraza. Naš narod je menda razmeroma eden najbogatejših na takih bitjih. Često moraš čuti od takih ljudi z silno ozkim obzorjem: Kaj bomo mi Slovenci nasproti Nemcem in Lahom? Take besede pričajo le o veliki duševni bedi dotičnika in vzbujajo nevoljo in žalost v onem, ki srcem in razumom ljubi svoj rod.

Dovoljenjem spoštovanih čitateljev hočem navesti tu nekoliko okolnosti, ki pričajo ravno o nasprotnem, nego trde oni, ki ne vedo ceniti vrednosti svojega lastnega rodu. Dokazati hočem, da smo tudi mi Slovenci lahko ponosni na svoj rod in da se smemo prištevati celo med srečne v nekaterih ozirih.

Svojo trditve morem opreti na različne razloge. Ti razlogi so: praktični, častni in versko-nravni. Kje bi dobili dandanes še človeka, ki ni poskusil in ki ne bi vedel, kako težko je življenje in koliko truda stane vsakogar, da se more preživljati pošteno? Znano je tudi vsakomur, kako zahtevajo dandanes znanje jezikov in naj je razpisana služba sluga ali pa najvišega uradnika! Tako je tudi prav in tako mora biti. In v kolikor se ni godilo tako do sedaj, vršilo se bode neizprosno v nadaljnji bodočnosti. In to osobito na vseh državnih uradih. Kajti ravnopravnost mora vendar enkrat priti v veljavo in takrat bodo morali biti vsi uradniki vešč deželnim jezikom! Istotako, če ne strožje, se bode godilo to po privatnih službah, ker, kakor hitro se utrdi narodna zavest, bode zahteval sleherni Slovenec, da trgovec, obrtnik, fabrikant obnejuje žnjim v njega materinem jeziku. S tem bodo prisiljeni trgovci najemati organov, ki bodo vešč našemu jeziku. A kdo bode najspodobnejši za take službe? Mari Nemci ali Italijani, ki še čuti nočejo o našem jeziku? Niti misliti ni na to, da bi se oni hoteli učiti našemu jeziku. Tako je vsaj bilo do sedaj. Torej? V take službe bodo mogli vstopati v prvi vrsti Slovenci, oziroma Slovani, vešč popolnoma svojemu in tudi tujim jezikom, zlasti sorodnim slovanskim narečjem!

Koliko odgovornosti si torej nakopujejo nasproti svojim otrokom oni stariši, ki v svoji brez-

bržnosti ne skrbijo za to, da bi se njih otroci priučili svojemu materinemu jeziku! Kaj so zakrili s tem? Zanimarili so svojo dolžnost, ki jim velevala, da skrbijo za srečno bodočnost svojih otrok. Ali ni verjetno, da jih bodo otroci proklinjali tedaj, ko bodo trpeli materialno škodo, ker jim stariši — bodisi iz nemarnosti ali nevednosti — niso preskrbeli primerne vzgoje in potrebne znanosti.

Toliko sem hotel reči s praktične strani. A častna stran?

Turek, Cigan in tudi najdivjiji narodi branijo se do zadnjega pred podjarmljenjem. Slovenec pa, ki je omikan, naj bi ne storil tega? Le on naj bi bil hlapec drugim? Ne, tega ne sme! I on mora imeti tisti naravni čut, katerega zovemo narodni ponos! Tudi on mora imeti zmislja za narodno čast!

Ako že sicer toli radi posnemamo druge narode, zakaj bi jih ne posnemali tudi v tem pogledu? Bog nam je podaril mili jezik naš za to, da ga čuvamo in ljubimo! In tudi če se ozremo v zgodovino nazaj, nam kliče tudi ona, da nimamo vzroka, da bi se sramovali svoje krvi. Ali niso bili naši predniki vsikdar pošteni, zvesti, hrabri ljudje? Ali niso dokazali o vsaki priliki, da na njih zvestobo in poštenje smeta vsikdar računati cesar in domovina? In naj je bila nevarnost še tako grozna, naši predniki so ji zrlili v obraz srčno in neustrašeno! Kdo je bil tisti, ki je prelil potoke krvi v strašnih borbah proti dednemu sovražniku krščanstva? Mi smo bili tisti, in z nami naši bratje Hrvatje, ki smo bili čuvarji evropske kulture; mi smo bili tisti, ki smo branili evropsko civilizacijo pred kopiti turških konj! In potem naj bi ne bili ponosni sami na se? Ponosen bodi Slovenec na rod svoj in svojo kri, ker tako zahteva tvoja čast!

Nravnost je tudi važen činitelj v človeštvu. Le-tej pa je glavna opora — vera. V Slovencih ni tal brezverstva. Najboljšo gotovost, da jim otroci ostanejo verni, pošteni in nraštveni, so si ustvarili stariši, ako so vzgojili otroke v zvestobi do svojega rodu, onega rodu, v katerem je vernost tradicionalna, neporušna. Stariši, ki so vzgojili narodega renegata, vzgojili so tudi odpadnika v verskem pogledu. In s tem je zgubil otrok sleherni moralno oporo.

Ali je iz slovenskega rodu izišel oni, ki je pred par leti, streljal na — sv. Razpelo? Ali ne

kujejo — gotovo ni nič dobrega, sem si mislil ter se začel prav pošteno jeziti pol v skrbeh, pol v strahu.

Ne vem, po kakih psihologičnih pravilih bi se še pojavila moja jeza, da ni po precej hudem trkanju ustopil, ne da bi čakal mojega „Naprej“, prijatelj Nitič in jej — moji jezi, namreč — preskrbel popolno novih ciljev.

„Sedaj, prihajaš, da gotovo zamudiva vlak.“

„Ne boj se zamude, saj v Sežano pridemo tudi brez vlaka.“

„Taka bedarija! Res, svet se suče, da je groza!“ Začel mi je naštevati neprilike železniške vožnje, pa tudi prijetnosti pešhoda.

Nekdo je trkal; po moči trkanja sem pričakoval kaj nečnega. „Naprej“ sem vskliknil ter pogledal po strani Nitičeve široke hlače.

„To je možka galantnost“, žebjal je ženski glasek, „gospoda se kregata v hladni sobi“ — pri-

čujemo — ako poslušamo pogovore med našim odpadniki —, da jim je sleherna druga beseda kletev? Kje se ob vsaki priliki rabi bodalo? Od kje prihajajo napadalci na kralje in glavarje držav? Kje je najrodnejše polje anarhizmu? Kje se goji najhuje narodno sovražstvo, ki ni družega, nego zaniževanje krščanske ljubezni in človekoljubja? Kje je največ veleizdajalcev, ki rujejo neprestano proti tronu in proti vsaki avtoriteti? Gotovo ne med onimi, ki nosijo v sebi verski čut, čegar posledica je nraštvenost.

Da bomo mogli tudi v bodoče čuvati svoje čednosti, da ostanemo vredni nasledniki svojih prednikov, da bomo mogli brez strahu zreti bodočnosti v obraz, skrbeti moramo, da se ohrani med nami nraštveno življenje, čegar glavna zaščitnica, negovateljica in braniteljica je naša narodnost slovenska!

Varujmo torej svojo narodnost, ki je zaslomba mnogim čednostim. Obračajmo stvari kakor hočemo, povsodi vidimo vzrokov, ki nas silijo, da moramo ljubiti svoj jezik in svojo kri!

Politiške vesti.

TRSTU, dne 28. avgusta 1897.

K po'ožan. Parno silo se upirajo paanger-manski krogi gori v Nemčiji, da podpirajo naše obstrukcioniste. To je že skrajno nelojalno, ako pomislimo, da sti Nemčija in Avstro-Ogerska v razmerju zavezništva. Ta nesrečni narodni prepri je krvava, odprta rana na telesu naše države. Kdor je prijatelj tej naši državi, skušal bode, da pripomore do zaceljenja te rane. Le sovražnik naš bode brskal kruto roko po tej rani, da ista krvavi bolj in bolj. In tako delajo Nemci zunaj v rajhu. V jednomer ščuvajo naše Nemce v hujo in hujo srditost in rana se odpira bolj in bolj. Brez hujškanja in brez zaslombe iz Nemčije naši domači obstrukcionisti ne bi se bili nikdar tako zarili v srditost in nespravljalivost. Ali oni se „čutijo“, ker vedo, kdo jim stoji zvesto za ledijami. Da ni agitacije čez mejo sem iz Nemčije, danes bi se morda že lepo pogajali Nemci in veseli bi bili, ako bi dosegli pošten modus vivendi. Ali ta vsenemški vpliv, ta je usoden za našo državo že od l. 1870. sem. In ta vpliv poseza v naše notranje življenje uprav nesramno brezobzirnostjo. Uprav iz Nemčije prihajajo v jednomer tiste gnusne denunciacije o

kazala se je belo oblečena gospica Minka — „a me čakamo spodaj na solnen in se potimo“.

„Čakamo, se potimo“, je rekla, torej jih je več, najmanj tri; čudno, ko sva z Nitičem sklepila klub za ta izlet, bila sva sama.

Sedaj je odprl Nitič svoja precej velika usta, da so se kar tresle majhne, skrbno nasukane in namazane brčice.

„Veš, pojdemo peš do Opčin; od tam se pa popeljemo z vozom v Sežano“, je rekel ter se z neko boječo zaupljivostjo nasmehnil tja k gospici Minki. „Veš, dame“, zopet se je nasmehnil tja, kakor prej, „so tako pogruntale“.

Kakor se spodobi, je šla Minka spredaj po stopnicah doli, a Nitič za menoj, ter mi je šepetal: „Minko vodim jaz, a onima dvema, Olgi in Stani, bodi ti vitez“.

Grdo sem ga pogledal, a on je dostavil:

„Prosim te v imenu najinega prijateljstva!“ (Pride še.)

PODLISTEK

Moje Binkošti na Krasu.

Potopisna novela. — Spisal Gromozenski.

Celih petkrat sem prebrenkal na svojem prvem braču kupljenem od gospe T. Kovačič v Zagrebu, „Popotnikovo pesem“, in jej nafaantaziral pol dučeta varijacij, da bi svoji duši naprtal potrebnega poetičnega navdušenja za dogovorjeni binkoštni izlet.

Po sobi so brenčale muhe, diskretno nadomestajoče „bugarije“, a ura je z enakomerno žilavo hitrostjo tiktakala proti času odhoda vlaka, določenega za izlet.

Zopet sem porabil držalico ter z divjim akordom opozoril muhe na šesto, od nikogar zahtevano ponovljenje „Popotnikove pesmi“, da so prestrašeno bezgale po sobi. Kar mi je počila struna.

„Čo pokajoče strune prorokujejo kaj, — sicer nisem babjeveren, pa je le mogoče, da proro-

panslavizmu. Na podlagi teh denuncijacij se je vršila dolga vrsta let divja gonja proti avstrijskim Slovanom na veliko škodo te države. Kajti to je ogorčalo čustva milijonov prebivalstva, ogorčenje lojalnih podanikov pa znači vsikdar le izgubo za državno misel. To nesramno igro sumničenja upri- zarjajo tudi sedaj. B. zojavka župana praškega g. Sansboenu je zloglasni berlinski „National Ztg.“ dobrodošel povod, da straši in da riše črno v črno, kako da bi bilo z nemško-avstrijsko zvezo, ako pridejo Čehi na krmilo.

Da, strašiti hočejo zopet v trdni nadi, da jim zopet vspó nečastni posel. Kaj je storil župan Podlipay? Izrazil je svoje veselje na dogodkih v Petrogradu! To je storil po isti pravici, po kateri so se veselili avstrijski Nemci na obisku cesarja Viljema v istem Petrogradu! In Nemci so se delali tudi jako zadovoljne z Viljelmovim vspehom v pre- stolnici ruski! Tam gori pa je bil tudi naš cesar — Fran Josip. Kolikor se spominjamomi, smatral je ves svet ta dogodek najveselejšim od mno o let sem. Med zadovoljnimi najzadovoljniji pa so bili visoki krogi avstrijski. Iz vsega tega bilo bi torej sklepati, a sta se cesarja Viljem in Fran Josip uverila o lojalnosti in miroljubivosti politike ruske. Je-li potem kakov zločin, ako se župan praški ve- seli na tem, da je ta knez miru, da je car Nikolaj v krog svojih mirovnih in le prosveti po- svečenih nakan pritegnil tudi ono državo, v kateri le prerade prekipevajo strasti? Čemu torej de- nuncijacije? Čemu ta pritiskanja inozemskega vpliva? Namen je jase: zbegati bi hoteli odlo- čine kroge v Avstriji, da bi zopet etablrirali nemško- liberalno gospodarstvo. To je njihov jedini namen. Ta namen pa ne more prijati avstrijskim interesom. Želeti bi bilo torej, da bi odločini krogi naši za- pirali svoja ušesa pred nemško liberalnimi denun- cijanti. To naj si zapomni tudi tržaška „Sera“, ki je toli samozadovoljno ponatisila ono — denun- cijacijo iz berlinske „National Ztg.“

Nadejamo se torej, da se ne ponovi zopet to pot, da bi oziri na vnanje zveze usodno upli- vali na rešitev sedanjih homatij v Avstriji. Zavest avstrijskega slovanstva se je oživila preveč, da bi taki nevarni eksperimenti mogli ostati brez po- gubnih posledic.

Grofu Badeniju je dokazati sedaj, da zna misliti brez sugestije iz Nemčije. Sluša naj paš, ali sluša naj zastopnike avstrijskih narodov. Le v teh je ona plošča, na katero se mora postaviti.

Za danes imamo le malo vesti o notranjem polczaju. Danes se je vršilo na Dunaju veliko po- svetovanje ministrov. To posvetovanje bode morda zgodovinske važnosti. Grof Badeni je poročal o avdijenciji pred cesarjem in vlada se je morda že od- locila za način rešitve iz sedanje krize. Prihodnjo sredo se snidejo predsedniki klubov večine. Pred- sedaik poljskega kluba je že razposlal vabila. Ako so se ministri danes odločili za — pameten korak, potem je pričakovati, da se že prihodnji teden prično pogajanja mej vlado in večino. Sicer pa ne razumemo prav, o čem naj bi se pogajali toliko? Nemci so odbili roko sprave — zaklicali so osoren „ne“ vladi in Slovanom. Najnaravnejša stvar na svetu se nam vidi torej, da se združe vsi oni, katere so pahnili Nemci od sebe! In ti oni imajo večino v parlamentu. Badeni naj se izreče solidar- nega z večino, pa — mirna Bosna!

Prenaredbe na namestništvih. „Morav- ska Orlice“ javljajo, da se zgode v kratkem važne spremembe na namestništvih, zlasti, da odstopi moravski namestnik, baron Spens-Booden in da pride na njegovo mesto štajerski namestnik, markí B a c q u e h e m.

Osebe se pač premikajo sem in tja, ali zistem, zistem! Ta ostaja vedno isti!

Francija in Rusija. V zdravljah ruskega carja in predsednika Faure-a je lapidarno izražen objemidveh držav, katerima smoter je: vzdržati evropski mir in zagotoviti zmago civilizacije.

Ta smoter obeh držav spoznal je svet in ne ubija si več glave z vprašanjem, zakaj sta se zdru- žili Francija in Rusija, a tudi ne razmišlja več, zakaj ima ta zveza celo — sovražnikov. Po naravi bi ta zveza ne smela imeti nijednega nasprotnika, ako je utrjeno prepričanje, da niti jedna, ni druga ne misli zlo, marveč le dobro in da hočeta samo odbijati zlo, ako bi se jima približalo. Ako ima ta zveza torej sovražnikov — in teh ima v — Nem- čiji, znači to le zavist in srd, da zlo ne more

tako prodirati, kakor bi rado in kakor je prirojeno njegovi naravi.

In v zavesti te naloge sti Francija in Rusija tudi ponosni in toliko ponosniši, ker jima je brzdati lastno nevoljo, ki jo vzbujajo izvajajoče vedenje za- vistnikov. To samozatajevanje Francije in Rusije pak je možno le v zavesti visoke premoči in lastne modrosti ter velike moralne vrednosti in ta zavest p svečuje sijajno misij, v kateri sti se združili obe ti državi. Ni vojna vez to mej Francijo in Rusijo, ne žvenkeče orožje v govorih obeh vladar-jev, ampak ta vez, ta je vez civilizacije in branba pravice, katera še vedno ne more najti popolnega zavetja v „civilizovani“ Evropi. Radi tega sme po vsej pravici reči pariški „Gaulois“, da tacega dne, kakor je bil dan 24. avgusta 1897, še niste videli državi Francoska in Ruska in radi tega je zamogel car prosvete Nikolaj II. radostno in brez zadrege pogledati v lice sinu priprostega očeta, predsta- vitelju prosvitljene Francije in ob tem pozdravu sme radostna vzklikniti vsa Evropa, da, ves svet: „Živela civilizacija!“

Grška in Turčija. Reuterjevo poročilo jav-lja, da je angleški ministerski predsednik, lord Salisbury, stavil nov predlog, v onem smislu, da bi se tri velevalsti, namreč Anglija, Francija in Rusija, združile za garancijo vojne odškodnine Grške Turčiji. Nasproti temu bi morala Grška do- pustiti vlastim kontrolo nad njenimi dohodki. Te velevalsti vabijo še druge na pristop, ako bi iste želele.

Različne vesti.

Umeščenje. Danes so umestili novega prošta tržaškega, mons. P e t r o n i o. Novi dostojanstvenik je Italijan. Italijanski listi ga hvalijo kakor mir- nega in blagega moža. Bodočnost nam pokaže, da-li ima tudi toliko objektivnosti, kolikor jo t e b a italijanskemu dostojanstveniku v škofiji, ki je po večini — slovenska.

Doneski za možke podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. Sl. pevsko društvo „Kolo“ v Tr- stu je darovalo polovico čistega dohodka svojega koncerta od dne 8. avgusta t. l. v znesku 31 kron 44 stot. V sv. Križu so nabrali nekateri prijatelji na dan veselice 1 kron. g. Počkaj, trgovec v Tr- stu, je daroval 2 kroni. Dne 22. avg. se je nabralo v veseli družbi škedenjskih fantov in deklet 2 K. 60 st Gospica Ivanka Sabadin je nabrala pri u- božni mizi v Škedenju 2 kroni. Gosp. K. je nabral v sv. Križu 11 kron 36 stot. V. K. v Trebčah je daroval 1 krono.

Pomagalo je! Iz Barkovelj nam pišejo: „Na- znanjam Vam, da smo dobili danes vsi barkov- ljanski obrtniki tiskane pole v nemškem in slo- venskem jeziku.“

Torej je vendar pomagalo! To so namreč pole za prijave glede pridobnine. Toda vprašati moramo: zakaj se moramo Slovenci še le boriti za vsako malenkost? Zakaj moramo še le zahtevati vsako stvar? Prav tako, kakor da nismo tudi mi avstrijski državljani! Zdaj torej je davčna admi- nistracija imela pole z nemško-slovenskim tekstom! Zakaj jih ni razdelila slovenskim strankam že po- pred, zakaj ni storila iz lastne inicijative, kar je pozneje verdar-le morala storiti prisiljena? Nam ros ne gre v glavo, zakaj da bi državljani morali še le izrecno prositi, naj slavni uradi milostno vrše, kar je določeno v — zakonih! O da, mi razumemo dobro vse to! Uradi računajo na to, da je naše ljudstvo po jedni strani neuko, da se ne zaveda svojih pravic, na drugi strani pa da je boječe, da si ne upa zahtevati, tudi če se zaveda svojih pravic. Od tega prihaja, da med Slovenci so deležni svojih narodnih pravic le oni, ki so — energični! Mi pa bi mislili, da pravice so za vse tu: za trde in tudi za mehke. Pred vsem se pa moramo izjaviti slovesno proti tolma- čenju, jako navadnemu na naših uradih, da je namreč iz okolnosti, da si mnogi naši ne upajo zahtevati, izvajati sklep, da se ljudstvo naše odreka svojim pravicam. In bi menili tudi, da ni ravno lepo in dostojno državnih organov, ako urejajo svoje postopanje na podlagi boječnosti in nevednosti našega ljudstva.

Saj ne bodo jokali. Prosečani, ko izvedo iz današnjih listov, da bode premeščen s 1. septem- brom njih širom vse okolice — znani „capodistret- to“? Jokati nikar, ali ker ste že dobri ljudje, voščite mu vsaj — srečno pot, pa lepo vreme.

Sto let krivice. V 103 šte. cenjene „Edu- nosti“ je bilo čitati pod gornjim naslovom neko „pojasnilo“. Slavno uredništvo je dostavilo par svojih, dovolj — skromnih opazek.

Podpisani pa ne more drugače, nego da se povrne na to važno polje. V omenjenem „pojas- nilu“ se odgovarja, da je uredba policijskega službovanja po okolici le začasna“ itd. Dobro! toda, ako je okolica le začasno pod upravo slavne c. kr. policije, menim, da ni mogoče isto trditi o mestu samem?

Torej?! Moj članek je omenjal mesto in okolico. Za okolica smo dobili odgovor, s katerim bomo zadovoljni le začasno; kaj pa za mesto?? Tu se ni pojasnilo, toda nađejam se, da to po- jasnijo — fakta.

Ker sem že pri slav. c. kr. policiji, dovolite, da se dotaknem i povabil, katerimi ista vabi stranke. Vabila, ki se dostavljajo vsem, so izključivo v laškem jeziku, ker — vsaj tako mislim jaz — družih — nimajo. Ako je c. k. sedna oblast spo- znala za potrebno, pošiljati Slovincem — sloven- ska povabila, mislim, da bi tako lahko storila tudi slavna c. kr. policija.

V obče pa treba velike reorganizacije. Upam tudi, da se izvrši tudi taka reorganizacija. Mi ne bomo zahtevali samo slov. tiskovin, nego zahte- vali bomo, da vsi c. kr. organi z nami govore v našem jeziku! Nebodigratreba.

„Kviško bratje!“ prepovedana pesem. Za ve- selico, ki jo je priredila vrtojbinska „Čitalnica“ dne 22. t. m., je c. kr. okr. glav. v Gorici prepovedalo pesem „Kviško bratje!“ od Volariča. No, morda bi je ne bilo prepovedalo, da se je glasila, — „Doli, bratje!“ —

Za jutranjo slavnost v Barkovljah vlada splošno zanimanje. Take narodne slavnosti menda še niso videle Barkovlje. Ker je možno, da je od- bor o razposiljanju vabil nehote prezrl katerega rodoljuba, prosi najljudnejše že v naprej, da se mu to opresti blagohotno. Kar je našega, vse je va- bljeno na jutranjo slavnost v Barkovljah.

Iz „Slovanskega pevskega društva“ v Trstu smo prejeli nastopno vest: Pevke in pevci „Slov. pevskega društva“ so naprošeni, da pridejo v ko- likor možno velikem številu na jutranjo slavnost v Barkovljah, da se skupno udeležé te slavnosti.

Ob enem se jim naznanja, da bodo prihodnji teden vaje, začeniši s ponedeljkom dne 30. t. m., ob navadni uri zvečer, ker društvo nastopi pri maši in na veselici „Del. podp. društva“ dne 5. septembra t. l.

„Patrijotje“ z črnimi ovratnicami. Ako si žel danes po ulicah tržaških, videl si veliko oseb, ki so nosile velike črne ovratnice. Radoveden si vpra- šal, kaj se je moralo neki zgoditi, kaj naj to po- menja? Je-li morda kdo umrl? Ali to ni mogoče, da bi radi jedne navadne osebe bilo toliko žalosti in da bi imela jedna oseba toliko znancev! Morda pa je umrl kateri član cesarske družine, ali pa je sploh zadela državo kaka druga nesreča? Ne, dragi prijatelj, ako tako misliš, se hudo varaš. Vidi torej, kaj se je zgodilo.

V vojni Italije proti Abesincem padlo je ve- liko žrtev, katere same niso vedele zakaj?! Padlo je tedaj tudi nekaj italijanskih generalov in čast- nikov sploh. Včeraj dne 27. t. m. prepeljali so o- stanke jednega teh vodij zopet na rojstna tla v Italijo. To in nič drugega, dragi čitatelj, daje po- voda, da vidiš danes črnih ovratnic v Trstu.

In ako se pomisli, kaka je bila žalost tedaj v Trstu, ko so dohajala poročila o hudih porazih, ki jih je doživela italijanska vojska v Afriki, go- tovo se ni čuditi, ako se tudi sedaj na tak način proslavljajo tu, v avstrijskem Trstu, taki za Ita- lijo velevažni momenti. Menda, da vendar mora tako biti vse to. Ako bi se ne vršilo tako, ne mo- gle bi se mesto tržaško ponašati častnim naslovom „la fedelissima“.

Irredente ni! Da goriška „Sentinella“ od 18. t. m. ni prinesla ne ene besedice o rojstnem dnevu presv. cesarja Frana Josipa I., pač pa na uvodnem mestu slavnosten članek „Sempre avanti Savoia“, v katerem proslavlja „degno d'Italia figlio“ — to pač nič ni! Kaj to dé, ako bi prišla ta Savoja „sempre avanti“ semkaj čez Sočo!! — Takšen je zdaj sistem na Primorskem.

Dalje v prilogi.

Ista štev. „Sentinelle“ pa je prinesla še pesem v okraških, v kateri je rečeno med drugim:
*Se sei legato sotto giogo immane
 E il tranvaglio ti strozza anco il respir:
 Attendi il sorgerà miglior diamante,
 Soffri, non maledir!*
 Kako lepo, kako divno. Zarez, prav za dan — 18. avgusta! Po „Soči“.

Beim die andere Salter! Reči moram, mi Slovenci smo korenjaki, kar se tiče jezika. Kako lahko se pričnemo mi tujim jeziku, in, ako smo oprezní, ne da bi pozabili svojega. Ne tako drugi.

Trdi Nemec se le s težko in silnim naporom pričnuje slovenščini! In kako težko se pričnuje Italijan nemškemu jeziku! Skoro nikoli mu ne izgine tisti prirojeni „s“, — mi pa tako gladko vse! Skoro bi morali ponosno pomilovati druge zaradi tega nedostatka, pomilovati tem bolj, ker jim ta nedostatek čisto dela veliko preglavice v njihovem poslu.

Nekaj takega kakor pomilovanje se mi je zbudilo v slovenskem srcu sinoči, ko sem bil po opravkih na tržaški pošti. Imel sem oddati par goldinarčkov nekam na Slovensko in sem o tej priliki seveda napravil slovenski naslov. Čudno se mi je zlelo takoj, da uradnik ni spregovoril niti besedice, ko je napisal pošiljatev; da si sem pozabil prilepiti znamko, je vse napravil mlačé; a vedeti sem vendar hotel, da-li zna ali hoče znati slovenski. Vprašal sem torej naposled po — „recepisu“. Tedaj je rekel resignirano: „beim di andere Salter“ (pri oni drugi pregraji) pokazavši s pratom na sosednjega uradnika. Tu je bilo še la pravilo! No, temu uradniku se je poznalo, da mu ni baš prijetna stvar s slovenskim naslovom in da istotako ni varen takim eksperimentom, kakor je slovensko vpisavanje, zato se je spozabil, in napisal je najprej na laško-nemški recept, potem je zaprosil od sluga — slovensko-nemškega in (to moram priznati) napisal je prav korektno slovenski naslov.

Vendar sem zapazil svojim ostrim očesom, da je bila stavbica maleko čudna. Da moram uradnik, nevedč ali osebno neprijazen slovenskemu jeziku, vendar ozirati se na ta jezik, to je tako zoperno kakor da bi moral jesti trdo lesniko ali kisló jabelko. Prepričan sem, da nekateri naših poštnih in drugih avstrijsko-državnih uradnikov smatrajo slovenščino za isto tako eksotično prikazen, kakor kak drug jezik na svetu, seveda razun nemščine in italijanščine. Nekateri pa bi slovenščino kar zamenjali z nemščino, češ: nemščina in slovenščina, oba sta — avstrijska jezika, ergo je vse jedno, v katerem odgovorim. In vzrok vsemu temu? Popustljivost od strani merodajnih oblasti. Dolžnost teh oblasti bi bila, da je dosledniša, kar se tiče jezika veči ne avstrijskega prebivalstva. Kakor pravim Avstrijcem (in taki morajo biti, dokler so v avstrijskih službah, brez ozira na morebitno privatno mišljenje) — stati bi jim moralo samo dejstvo pred očmi, da je slovanščina jezik večine avstrijskega prebivalstva. To in ne simpatija ali antipatija jim mora biti merilo, ako hočejo stati visoko nad politično slabostjo vsakdanjih navadnih fanatikov. Proč torej s tisto neprijetno zadrego uradnikov, ako zagledajo slovensko črko! Proč s tistimi ne ljubljeni situacijami, ako je prišel na javni urad v Avstriji slovenski državlján! Proč z vsem tem, ali pa proč z ljudmi, na katere tako grozno in plahovito upliva ta nedolžna slovenščina; v take kraje z njimi, kjer bodo imeli posla le z Nemci ali Italijani! —

Brezvestnost italijanskih časnikov. „Mattino“ od 24. t. m. je prinesel med domačimi vestmi zlobno in zbadljivo spisan člančič, v katerem je natvezel svojim ubogim čitateljem, da je denarničar proseškega pogrebnege društva, Jakob F., po neveril 72 glđ. in da se je v ta namen, da bi pokril poneverjenje izmislil, da so mu ta denar ukradli in da je na ta način tudi ovadil stvar žandarjem. Žandarji da so zaman iskali tatu in nazadnje „da je zvižča prišla na dan, a brezvestni blagajnik da je šel noter“.

Na vsem tem je pa bilo le toliko resnice, da so Jakobu Furlanu, ki je res blagajnik proseškega pogrebnege društva, ukradli 72 glđ., katere je hranil za to društvo in da je stvar ovadil žandarmeriji. Žandarji so tudi res zasledovali tatu. Takoj od pričetka je padel sum na mladega proseškega

postopača Josipa K. Nikomur pa ni prišlo na um niti od daleč, da bi sumil o poštenju vrlo znanega poštenjaka Jakoba Furlana. Isti je bil skozi desetletja blagajnik proseškega pevškega zbora in pozneje pevškega društva „Hajdrih“ ter se je izkazal vsikdar nad vse vestnega in poštenega od temena do pete, tako, da mu nikdo ni mogel očitati niti najmanjše nepravilnosti in da je užival popolno in neomejeno zaupanje vseh svojih sovaščanov. In nprav z obzirom na to dokazano in izkušeno poštenost mu je pogrebno društvo poverilo častni posel blagajnika.

Proti Furlanu ni torej nikdo sumil na Proseku ter je bil uverjen vsakdo in tudi dotična oblast, da mu je bil denar res ukraden. Dokaz tega je, da so žandarji uklijub zlobnemu poročilu v „Mattino“ pridno poizvedovali proti Josipu K. in da se jim je res posrečilo minoli petek, da so našli ukraden denar pri istem. Denar je bil skrit v postelji.

S tem je popolnoma dokazana nedolžnost Jakoba Furlana menda tudi za malovrednega topovskega poročevalca recte obrekovalca „Mattinovega“. Za Prosečane in one, ki poznajo Furlana, takega dokaza ni bilo treba.

Železnica Trst-Koper. Politični obhod projektovane železniške proge Trst-Koper bode od 9. do 16. septembra t. l. z sledečim vsporedom: Dne 9., 10. in 11. sept. Trst (Sv. Andrej) do Žalve, 13. sep. občina Mlje, 14. in 15. septembra občine Plavje, Škofije in Dekani, 16. sept. občina Lazarjet.

V resen opomin! Opazil sem, da se gospod urednik „Brivca“ ne drži vedno svojega programa, marveč sprejema pogostoma take članke v svoj list, v katerih se brez vzroka zmira in žali naše spoštovanja vredno ljudstvo. Tako je n. pr. v št. 23. od dne 20. t. m. v nekem dvogovornu napadal slovenska dekleta Barkovljanska, navdušene in vrle narodnjakinje. Med drugim se očita tem dekletom, da so štemane, zijalaste, da so lepe, a le zato, ker si posvajajo obraze z „polvere di cipri“, da ne znajo ni čitati ni pisati itd. itd.

Je-li to res? Ne! Je-li to res humores? Ne! Da je to žalilo poštena naša dekleta, to priča splošna izjava. Svetoval bi torej g. uredniku v imenu naših deklet in v imenu njihovih starišev, da ne bi v bodoče sprejemal takih člankov, ki obsegajo laž in krivico, ki sejajo razpór in sovražstvo v narod, ki ubijajo navdušenje in gorečnost do narodnosti.

Tudi to se še spominja „Brivec“, da je pred nekoliko tedni napadal neko učiteljico radi njenega vedenja. Da je dotična učiteljica vrta Slovenka, to je obče znano. Kar se pa tiče njenega osebnega in privatnega vedenja, o tem naj sodijo oni, ki so poklicani v to. Mar si misli, da je koristil s tem? Nasprotno!

Torej privatne, in družinske razmere našega naroda naj „Brivec“ pusti na strani! Saj to tudi ne spada v humorističen list.

Torej na stran s takimi šalami, ker te le škodujejo našemu narodu. Norčuj se s prodanimi ljudmi, kolikor hočeš, pa ne s poštenim ljudstvom. Nadejam se, da Brivec uvaži ta dobrohotni nasvet moj.

Vojaške vaje pri Ljubljani. Te dni se zbore v Ljubljani in okolici cela vojska s štirimi vojaškimi godbami. V Ljubljani bode nastanjenih 5000 mož, v okolici Ljubljanski pa 4000 mož. Vojaštvo bo največ nastanjeno v šolskih poslopih, častniki pa v privatnih hišah. Vojaštvo ostane v Ljubljani do 3. septembra, potem pa odhine proti Sljeki čez Vransko.

Sv. Ivan, ta simpatična slovenska trdnjava tržaška, odiči se skoro praznično. V drugi polovici septembra priredi ondi ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda veliki koncert z vojaško godbo, petjem in „bazarjem“. Nekaj novega torej, kar ni v navadi v nas Slovencih. Sa bolj pa, nego ta novost, privabiti mora vsacega rodoljuba plamenita srha za prekristno družbo, ki je baš sedaj v velikih gnetnih zadregah, kakor smo se vsi lahko prepričali iz blagajnikovega poročila na veliki skupščini. Naša dična, že tako priljubljena družba ima velik deficit. Na noge torej rojaki, priskočite v pomoč z denarjem, besedo, dobrim svetom, da ne zatone naša zvezda voditeljica; da ne zamre eno krasno drevo, katerega je negovalo toliko tisoč in tisoč nežnih rok; da se ne zruši

ona ponosna stavba, katero smo zidali v potu obraza vsega naroda! Ne, ne, mi ne moremo, ne smemo dopustiti tega! Upreti se moramo se skrajnim močmi in delati s tem več o požrtvovalnostjo in vnetostjo, čim večja je pogibelj.

A kdo je tu, ki največ žrtvuje, kdo je tu, ki nosi največ narodni davek? Izvestno sredoji stan. Res, da bogatini darujejo stotake in tisočake. Primeroma pa je dal več uradnik ali kdo drugi, če je podaril en sam goldinar. To razume le, kdor je poskusil sam. To ni šala, poroča marsikdo, to je koncert za koncertom in slavnosti vse vprek, to stane; kje saj se jemlje? Vendar rečemo lahko, da je večina slovenskega prebivalstva, ki ne pohaja narodnih vesellic, ki se ne udeležuje nobenega narodnega pojava. In ravno te kličem jaz danes! To pa so najvišji in najnižji sloji ljudstva! No, najvišje pustimo. Saj vendar pada od mize bogatina marsikaka drobničica za bomega Lazarja. A ta Lazar je borni narod naš. Mi pa smo od srca hvaležni vsem dotičnikom.

Prašam pa: kje je slovenski delavec posebno okoličan? Zakaj se tako malo briga za narodni razvoj in napredek? Tu ni izgovora, da nima denarja. Vzemimo naše zidarje, kamenoseke, voznike in druge. Ti vsi imajo razmerno lepo plačilo. In veste kako to delijo? Ob sobotah večer dobiva mož po 9, 12 do 15 glđ. Ženi da po 3 glđ., tako je običajno; po 4 ali 5 glđ. pa so redki slučaji. In tak mož je v izgled drugim. Se ve, žena mora skrbeti potem za otroke, za njega, sploh za vse domače potrebe. Ovale goldinarčke pa nosi morda v hranilnico? Saj se je tako izrazil celó „Independent“! A kaj še, ostnnek požene po grlu in kar se ni potrosilo v nedeljo, zgine pa v ponedeljek. Da, take žalostne razmere so v okolici! Te razmere bi morale nehati vendar enkrat! Onim in istim možem pa se vidi, da bi bilo preveč, ako bi potrosili 20 ali 30 nč., da bi sli na slovensko veselico bodisi sami, ali pa — kar bi bilo še lepše — se svojo ženico in hčerjo. Da, lahko bi bili povsod o takih prilikah in manje bi potrosili, nego trosijo ob sedanjí navadi. Kako lepo bi bilo vendar gledati, kako prihajajo okoličanski možje na narodne slavnosti z narodno zavestjo v srca in plantičnim ognjem v očeh. Tako smo na vesellicah vedno eni in isti, poznamo se kakor prste na rokah. Dajte no, pridite vsi, tudi vi, ki niste prihajali do sedaj. Vase gospodarstvo gotovo ne bo nič trpelo v sled tega. Saj v takih slučajih porabite mnogo manj. Na koncerte ne zahajamo, da bi si polnili želodec, temveč, da si blažimo srca in duh. Tu se ogrevamo za našo sveto stvar, tu spoznavamo svoj dom, svoj jezik ter se ujamemo ceniti, ljubiti in čuvati ga. Vabim, kličem, da, rotim vse slovenske moze: obiščite vsaj eno obeh narodnih slavnosti ali veselic, ki se boste vrstili ta mesec in drugi. Se ve, največ naj jih pride za Cirila in Metoda! Pridite, privedite svoje družine in vitez bodete, kako dobro se človek počuti med svojimi brati, med svojimi soborilci! Ker vabimo delavski stan, nikar naj ne misli inteligenca, da ona sme ostati doma. Ah ne, nikakor ne! Pridite tudi vi vsi, ker le tako pokazete, da ste vspeli do visoke stopinje rodoljubja; da dokažete svojo ljubezen do naroda s tem, da sežete z veseljem se svojo roko v jutro roko vrlega delavca. Nam se je boriti za obstanek. „Biti ali ne biti“, te besede veljajo sedaj nam. In ravno družba sv. Cirila in Metoda je ona trdna vez, ki veže vse stanove, posvetne in duhovske, bogate in uboge, konservativce in radikalee.

Oklenimo se torej tem tesneje in ne iščimo se tu polemik. Ta družba morala bi nam biti tako vzvišena, tako sveta, da bi se morali bati, da jo oskrunimo že se samo krivo mislijo, kamo li pa s predsodki in osebnostmi! Pokažimo torej zopet enkrat, da stojimo visko nad praznimi prepri ter pribitimo dne 19. septembra na koncert v društveni vrt pri Sv. Ivanu.

Ker se nas boje v mestu, ker nam zabranjuje vhod povsodi, zatekla se je tržaška ženska podružnica k Vam, dični Sv. Ivanski rodoljubi, v nadi, da jo vsprejmete blagovoljno ter pripomorete, da lepo vspe namerovani koncert ter da bode vreden vas in nas!

Iz učiteljskih krogov. Zopet glas o briljantnem stanju učiteljstva na Tolminskem! Da, človek, ki šliši o tem vse glasove, mora si misliti, da tu ni vse v redu. Tako je, da ne vem, o čem bi vam

pisal! O plačah učiteljstva v tem okraji pisalo in govorilo se je že mnogo; da morajo učitelji, ki so prestali vse izpite, čakati po eno, dve in več let na definitivno namestitev; da morajo krajni šolski sveti plačevati iz svojega za šolske potrebe; da morajo čakati kateheti in učitelji na razne „nagrade“ (katere služijo krvavo); vse to in še mnogo drugega vam je znano. A gre se še dalje!

Meseca julija t. l. imelo je učiteljsko društvo za tolimski okraj svoj občni zbor, na katerem se je sklenilo, uljudno naprositi c. kr. okrajni šolski svet, naj bi dostavljali naslovom ljudskih šol kak pridevek, kakor n. pr. „čislano“, in ta prošnja dala je povoda pl. Z. (pisarju c. kr. ok. šol. sveta), da se je izrazil v pričo več oseb: „Vsi učitelji ste pantaloni!“

Vse učiteljstvo je bilo ogorčeno vsled tega in učiteljsko društvo je napravilo primerne korake v obrambo svoje časti, o katerih je obvestilo tudi imenovani c. k. okrajni šolski svet in ob enem uljudno naprosilo slavno istega, naj odpravi iz službe omenjenega gospoda, ki na tako nelep način žali učiteljstvo, od katerega živi. Gosp. predsednik uč. društva je dobil odgovor od označenega šolskega sveta: „... Učiteljsko društvo nima nihake pravice zahtevati častnih naslovov ... in nadalje: ... Učiteljsko društvo nima pravice terjati, da se odpravi iz službe pisar Z. ...!“

Torej na skromno prošnjo dobili smo odgovor, kakor da smo terjali in zahtevali! Ako ni to zavijanje, potem pa sploh ne vem, čemu je sprejel prof. Pletersnik ta glagol v svoj slovar. K temu naj še pristavim, da sta se oba uradna dopisa dostavila gosp. predsedniku uč. društva v odprtem, nezapечатnem in nezalepljenem ovitku, kakor kakšen „Muster ohne werth“. Učiteljstvo priti mora po takim postopanju do jako žalostnih zaključkov.

Merodajna gospoda! Ali naj res še nadalje trajajo te žalostne razmere? Ali nam res ne preostaja drugega, nego vslikniti resignirano: Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate?!

Iz metropole Vipavske. Neko čudno vrvenje se je pojavilo tukaj mej nami, odkar sta bila ponatisnjena v „Edinosti“ članka „Heilò — v Vipavski dolini“ in „Izpod Nanosa“. Ker se bo zdelo marsikomu neumestno, da so jeli v zadnjem času tukajšnji Nemci in Lahi na mah dvigati svoje glave, naj vam, g. urednik, v kratkih potezih razjasnim to zadevo. — Vsi kolesarji iz Ajdovščine in Vipave, ne gledé na nročnost, so se domenili, prirediti takozvani svetilni korzo v proslavo rojstnega dne našega presvitlega cesarja; in ob enem seveda tudi običajni banket in ples. Priprosto ljudstvo pa, ki je pri nas, hvala Bogu, skrajno narodno, je menilo, da je ta dirka nekaka demonstracija.

V noči od 17. do 18. avgusta prilepili so neznani vročekrvni narodnjaki na kole telegrafične napeljave lepake, in sicer od Šturij do Vipave, z vsebino „Gut Heil“ — „Perat“.

Nekateri izmed slovenskih kolesarjev so se hoteli odtegniti dirki v zadnjem trenutku, češ, ljudstvo jih proglasi izdajcami; toda, ko so pomislili, da se slavnost vrši le v čast našemu milemu vladarju, sklenili so, se udeležiti dirke, ki se je tudi vršila v najlepšem redu. Ob osmih zvečer se je pričel banket v prostorih g. župana šarskega. Na banketu je napil g. F. Šapla našemu presvitlemu cesarju v slov. jeziku, na kar so zagrmeli gromoviti „Živijo“ in „Na zlar“ klici. Ker so pa bili nekateri udeleženci nevedči slov. jeziku (kakor n. pr. trije udeleženci z Dunaja, in nekateri letoviščniki iz Trsta), zahvalil se je isti govornik na mnogoštevilni udeležbi v nemškem jeziku.

Jako neprijetno je pa dirnulo tukajšnje Slovence, da je sviral na banketu in plesu italijanska godba „Penso“ iz Gorice, ko imamo vendar slov. godbo na izbor. Ravno ta godba je bila vzrok, da so se nekateri neudeleženci, spominjaje se britkih dogodkov, ki se vršé dan na dan na Primorskem, spozabili, ter priredili malo demonstracijo.

Proti demonstrantom uročila se je sednjska obtožba. Bolinas pa, da soravno Slovenci isti, ki se poganjajo z vsemi silami za to, da bi se demonstrantje na eksemplaričen način kaznovali. Pozabili so menda, kako prijazno so nas nedavno sprejeli celjski nemškutarji. (Bravo! Torej se hočejo dotičniki degradovati do — ovađuhov proti svoji lastni krivi! Op. ured.)

Ni pa treba misliti, g. urednik, da je radi te neznatne dirke vsa krasna vipavska dolina že v tujevih pesteh (Tega tudi ne mislimo, ali ne pozabite na pregovor: Kder hoče mir, mora biti pripravljen na vojno! Op. ured.), kakor se bo zdelo vsakemu čitatelju, ki je prečital članek „Izpod Nanosa“, ampak še vedno je rodoljubov tu, ki z lahkim srcem in mirno vestjo upirajo svoj pogled na sivi Nanos klicaje: Naši pradedje so te branili, pa tudi mi hočemo preliti prej zadnjo kapljico krvi, nego poreko tujci: Nanos je naš! (O stvari še ni rečena zadnja beseda. Ur.) Vipavski rodoljub.

Iz „nove“ Italije. Ako bi bil naš list ilustriran, prinesli bi našim čitateljem jako zanimivo sliko, tako pa se moramo zadovoljiti s samim opisovanjem iste. Torej pozor, dragi čitatelji! — Na rudečkasti skali sedi ital. planinski vojak. Utrujen je. V naročju počiva mu puška. Na glavi ima klobuk, za istim je utakneno dolgo pero, podobno onemu, kakoršne ima naša tržaška mestna godba. Vojak gleda sanjavo nekam v zrak. Poleg njega sije peterožarna zvezda na višnjem nebu, sliko obdaja pa okvir v italijanskih barvah. No, in pod sliko stoji ti skano: „Cartolina B. Lonzar, Capodistria“. Slika, katero nam je poslal prijatelj iz Pomjana, nam je dala povod do razmišljanja. Kaj pomeni ta vojak? smo si dejali. Mož, sedeči na skali, ne more biti drugo, nego kak ital. vojak v abesinskih hribih. Ker je videti tako utrujen, je najbrže bežal pred Abesinci. Zdaj pa gleda v zrak in čaka, dala mu prinese zlata zvezda na njegovi strani rešitev iz neprijetnega položaja? To in nič drugega si nismo mislili s to sliko — simbol „italijanske zmage“ v Afriki in „spomin na abesinski beg“. Samo temu smo se začudili malce, da je stavil pod to sliko svoje ime prodajalec papirja v Kopru B. Lonzar. (Najbrže Lončar. — Stavec.) Ali se ta slovenski Lončar tolikanj zanima za „abesinski beg“, da ponuja istega simboliko celo v svoji prodajalnici? Morda je dal celo samega sebe naslikati v tem ubeblem vojaku za spomin na slavne dni v abesinskih hribih. No, pa to so samo burke, — istina je le, da je ta slika samo nekaka proslava „Nove Italije“ na obalih avstrijske Iatre in Lončar v Kopru je „agent“ te novoitalijanske ideje na avstrijskih tleh. —

Ali naj bi že bilo, da se ta ideja razpečava na drobno in debelo le po italijanskih gnezdih ob obali; toda temu ni tako, kajti strup širijo tudi po sloveskih občinah, kakor tako spričuje dejstvo, da smo bili opozorjeni o tem iz občine pomjanske. Konzuli se pa sprehajajo brezbrizno ob obalah in se ne zmenijo za to, da razni tribuni rujejo po okolici.

Anarhisti in njih matere. Mislimo bi se, da so anarhisti, ki uprizarjajo poboje in kateje s tem svojo duševno propalost, otroci starišev, ki so tudi propali duševno in moralno. Temu pa ni vsikdar tako. To se je pokazalo čisto že pri anarhistih, ki so v zadnjem trenutku prejemali pozdrave svojih starišev in sorodnikov. V spominu nam je še, kako ginljivo pismo je prejel pred smrtjo od svoje matere morilec francoskega predsednika Carnota, Caserio. In morilec Canovasa, Angiolitto, prejel je od svoje matere v Foggiji pismo, ki mu v zadnjem hipu še stavi razna vprašanja, da-li česa potrebuje iz svoje domovine, in kako mlo ga pozdravlja ona in vsi njegovi. Razvidno je torej, da so ti ljudje po večini zavedeni elementi, ki so zašli v družbo propalih bitij in se izneverili človeškemu čutilom. Da pa je baš italijanska kri tako plodna za seme anarhizma, to prihaja seveda iz fantastične in strastno-sanjarske npravi tega ljudstva, ki vedno hrepeni po nekih — „idejalih“, ki mu ostajajo „nedosežni“. Sicer pomilovanja vredni rod, vreden še rešitve s treznimi in razumnimi sredstvi.

Samomor na materinem grobu. V Petrovem, v Albanskem komitatu, se je dogodil jako tragičen slučaj. Dve hčerki imovitega kmetovalca Tarka obesili sti se na gomili njiu matere. Urok samomoru je bil, da se je oče oženil z mlado deklico, katere je grdo ravnala z hčarama prve žene. Obe hčeri, jedna v 17. in druga v 18. letu, sti klenili v obupu, da se usmrtiti in sti izvršili svoj sklep. Šli sti in se obesili na drevesu, stoječem ob gomili matere.

Ali je Arredendo Italijan ali ne? Morilec urugayskega predsednika Borde, Arredendo, utegne biti zopet Italijan. Ime njegovo jako diši po italijansko. Izve se kmalu, da-li je, ali ni; in ako

je, torej je opravičena sumnja, da Italija zares zalaga anarhistično zaroto s političnimi morilci.

Razsvitljava z vodnim plinom. Ta razsvitljava prodira čedalje bolj in že polagoma nadomešča celó elektriko. Prednosti te razsvitljave so: manjši stroški in lepša luč, mini, beli plamen in jako malo toplote in izpuhtevanja oglentve kisline. Te prednosti luči vodnega plina so dale povod nižavstrijškemu namestništvu na Dunaju, da uvede v veliki dunajski bolnišnici tako razsvitljavo.

V boj proti „nevernikom“. V Solunski bolnici leži ranjen turški vojak, ki nima nič brk. Ta vojak je bil hudo ranjen v bitki pri Domokosu. Zdravniku se je čuden zdel brezbrčni junak in je prišel na to, da je ranjenec Mohamedanka, ki je šla v vojno proti krščanskim nevernikom. Tudi Turki imajo svoje Amazone!

Najnovejše vesti.

Dunaj 28. Minister za vnanje stvari Goluhowski se je povrnil iz Ila na Dunaj.

Rim 28. Listi javljajo, da je senator Bonfadini definitivno imenovan guvernerjem eritrejske kolonije.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarnja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta) katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. c. in k. Vis. prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje **Stefanije** Stoklenica velja 20 kr.

Trgovinske brzojavke in vsti.

Budimpešta, Pšenica za jesen 11.84 11.86 Pšenica za spomlad 1898 11.64 do 11.66 Oves za jesen 6.04 6.05. — Itz za jesen 8.78 8.80 Koruza za september 1897. 5.28 5.28 Pšenica nova od 78 kil. f. 12.50 — 12.55 od 79 kilo 12.60 12.65 od 80 kil. f. 12.65 — 12.70 od 81. kil. f. 12.70 12.75 od 82 kil. for. — — — — — Jedmen 7.20 10 — prosa 6.30 6.50 Pšenica: Sredne ponudbe, mlini mlačni trg miren. 20—25 nvč. ceneje. Ri 10 nvč. Oves 10 nvč., Koruza 12 nvč. ceneje Vreme: lepo. — — — — — Neračunani sladkor for. 11.75 do — — — — — Novi po f. 11.80. Za notranji trgovini s Centrifugal f. 35% — — — — — Concauso f. 36%, Cetvorni f. 37%, v glavah f. 38% — 37 — — — — — Havre. Kava Santos good average za avgust 48.25 za december 44.25 Hamburg. Santos good average za september 35. — za december 36. — za marc 36.75. za maj 37.20. mirno.

Dunajska borza 28. avgusta 1897.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	102.40	102.85
„ „ „ v srebru	102.85	102.85
Avstrijska renta v silatu	124.80	124.80
„ „ „ v krunah	101.80	101.85
Kreditne akcije	365.75	365.75
London 10 let.	119.70	119.70
Napoleoni	9.52%	9.53
30 mark	11.74	11.75
100 italj. li.	45.20	45.25

Podpisani usojam si naznaniti sl. slovenskemu občinstvu v mestu in okolici, da sem odprl dne 26. t. m. lastno

pekarno in sladšćicarno

v ulici Farneto št. 7 (na vogalu ulice Golov)

Prodajam vsakovrstni kruh in sladšćice, moko iz prvih ogorskih mlinov in maslo iz tolimskih hribov. Blago pošiljam čistim og. odjemalcem na zahtevanje tudi na dom. Izvršujem tudi privatna pečiva.

Priporočaje se v blagohotna naročila sem udani

Benedikt Suban.

Proda se hiša

štev. 273 v Škorklji, obstoječa iz sobe, sobice, kuhinje, kleti, hleva in 23 kv. kltrf. vrta z trtami in sadnim drevjem. Pri hiši so tudi dozidane shrambe in 2 vodnjaka. Pripravno za kmeta, ki se peča s prodajo mleka in zelenjave. Cena 3000 gld. za domačina in in za gotov denar pa še ceneje. Informacije daje iz prijaznosti uredništvo „Edinosti“.

V „Narodnem domu“ v Celju

je oddati v najem še nekaj prav lepih prodajalnic za nizke najemnine. Prodajalnice leže zelo ugodno, ker so nasproti c. kr. davkariji in okrajnemu glavarstvu in ker sta v „Narodnem domu“ dva denarna zavoda, namreč „Posojilnica“ in „Južno štajerska hranilnica“ tako, da je tukaj vedno velik promet, posebno ker stoji „Narodni Dom“ ob ljubljanski drž. cesti, po kateri gre ves promet iz Savinjske doline. V „Nar. D.“ je tudi gostilna, čitalnica in zbirališče celjskih narodnih društev

Pogoji so izvejo pri „Celjski posojilnici“, kamor naj se blagovole pošiljati tudi ponudbe.

Slovenci in Slovenke!

**spominjajte se
o vsaki priliki naše prekoristne družbe**

sv. Cirila in Metoda

Svoji k svojim!

**To Vam bodi geslo v gospo-
darskem življenju!**

Prva trgovina z oljem v Trstu!

Velika korist!

Pošiljatve olja od 5 l. naprej.

Usojam si naznaniti svojim p. n. gg. odjemalcem na Primorskem, Kranjskem in Štajerskem, osobito pa gg. trgovcem, kateri si naročajo od 100 kg. naprej, da zaradi močne in razširjene moje trgovine, odslej dobijo naročeno blago na dom v ožnjini prosto. Imam blago vselej prve vrste in postrežba je vedno točna, solidarna in poštena. Blago zamenim takoj, ako ne ugaja. Za Trst in okolice prosto na dom od 5 l. naprej, pustivši posodo na domu, brez are!

Cenik: jedilno olje l. 28; fino l. 32; finejša l. 34; najfinejša l. 40; namizno polfino l. 44; nam. fino l. 48; nam. finejša l. 52; nam. najfinejša l. 56; ekstra fino l. 60-64; specialitetno olje l. 72-80.

„Svoji k svojim!“ Pričakovaje obilo novih odjemalcev, beležim se zahvalno v naprej s spoštovanjem

Anton Širca, Acquadotto 9.

Ulica Donata št. 9.

Mehanična delavnica

ustanovljena leta 1869

Petra Braidon in sina

prevzema poprave šivalnih strojev in koles in vseh mehaničnih del. Dela izvršuje najatančneje in po najnižjih cenah. Prodaja tudi kolesa nova in obrabljena kakor tudi šivalne stroje. Abonement za hranitev koles po 2 gl. na mesec.

Ulica Donata št. 9.

100 do 300 gld.

priljubljeni mesečni oseba vsakega stanu, v vsakem kraju, gotovo in na pošten način brez kapitala in rizika s prodajanjem postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe na Ljudevita Oesterreicher
VIII. Deutschgasse 8 Budapest.

Kje se dobi najboljši in najcenejši maličev sirop?

V lekarni

G. PICCOLI-ja v Ljubljani

kateri je pripravljen iz aromatičnih malin iz Kranjskih gor. Radi teh njegovih lastnosti priznani so mu v II. mednarodni farmaceutični razstavi v Pragi 1896. leta najvišjo odliko. Prodaja na debelo in drobno.

Prodaja se tudi v Trstu v drogeriji

CILLIA, Ponterosso

v boteljkah po 60 vrč., kjer se dobiva tudi tamarišev sirop po isti ceni.

Zaloga pohištva

trdke **Alessandro Levi Minzi**

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. Na zahtevanje ilustriran cenik zastoj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Direktno iz Brna

svetovnoslovec radi elegantnega in reelnega sukna, pošiljam po priznanih nizkih cenah

blago za moške obleke in suknje,

angleške novosti, blago-loden, chevest itd. najpriprosteje do najeleгантnejega. Izvrstna zbirka vzorcev gratis in franko vsakemu. Pošiljatve kakor vzorci.

Teoritiška zaloga sukna

S. pl. Braunek v Brnu (Brünn).

Saunig & Dekleva

V GORICI, v Nunki ulici št. 14-16.

Velika zaloga

šivalnih strojev in dvokoles

raznih sistemov kakor tudi iz bambusa.

Lastna mehanična delavnica za popraviljanje in nikljanje.

Spiritus sinapis compositus ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatičnemu glavobolu, migreni itd.

Steklenica z navodilom stane le 20 nč.

ter se dobiva jedino le v lekarni

Praxmarer (Ai due Mori.)

TRST — Piazza grande — TRST.

Paziti na ponarejanje.

Za stariše in varuhe!

V XIII. okraju dunajskem (Hietzing), ki slovi po svojih vilah, leži obdan velikim krasnim parkom na severovzhodnem vnožju Hakingovega gradu (Hacking Schlossberg)

vzgojevalni zavod za deklice

dominikanskih gospa

v Haking-u, Schlossberggasse 7.

Ta zavod je ustanovljen za vzgojo katoliških hčera srednjih in višjih slojev ter daje vsled zdrave lege, vrlosti učnih in vzgojevalnih sil kakor tudi po mladini, ki je izišla iz tega zavoda vrlo vzgojena na duši in telesu, najbolje jamstvo za izvrstno vzgojo. Ljudska in meščanska šola tega zavoda imate pravico javnosti. Gojenci, ki niso več podvrženi šolski dolžnosti, se laško naučijo poleg predmetov obče omike še: jezike, literaturo, geografijo, zgodovino, risanje, slikanje, muziko, fina ročna dela in še druge in posebno take predmete, za katere kažejo posebno veselje in neobičajno nadarjenost.

Na zahtevo razpošiljajo se prospekti.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrovana zadruga z omejenim poročtvom)

v TRSTU, Via Molin piccolo št. 1, I. nadstropje.

(blizu novega poštnega postolja)

Daje posojila na vknjižbo po 5 1/2 %, menjice po 8 %, zastave po 5 1/2 %. Sprejema hranilne vloge in je obrestuje po 4 %. — Uradne ure so: Vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10—12 dop. Izplačuje se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure dopoldne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoldne. Glavni deleži voljajo po 200 kron. Zdržni deleži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki delež 10 gld.

Vse stroje za poljedelstvo in vinogradstvo

CENE Z NOVA ZNIŽANE.

Stiskalnice za grozdje, diferencialna s stava. Ta sestava stiskalnice ima največjo pritiskujočo moč izmed vseh drugih, kakoršnih koli stiskalnic.

Stiskalnice za masline, hidravličke stiskalnice, brizgaljke proti peronosperi, Vermorelove sestave.

Te moje brizgaljke so znane kakor najboljša ter najcenejša; avtomatične brizgaljke, tlačilnice s pripravo za tlačiti jagode, stiskalnice za seno, triere itd. v najboljšem proizvodstvu.

Ig. Heller, Dunaj

Cenike in spričevala zastoj!

Iščem zastopnikov! — Čuvati se je ponarejanj!

II, Praterstrasse 49.

Kdor želi kupiti
slamorenico, mlatnico, gepelj, trieur ali sploh kak potreben in koristen kmetijski stroj, naj zahteva prvi slovenski cenik naj novejših strojev od prve in jedine slov. zaloge kmetijskih strojev na Gorškem

Franjo Babnika v Gorici
(začasno Via Fornica 12.)
zastopniki so izčelo.

THE MORSE MANUFACTURING COMPANY.
7, Zed Lion Court, London, E.C. 3.
15 day guarantee
20 days guarantee
na ga goduje obaj
cau sezuranu

Tiskarna Gutenberg

filijalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“
13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13

TOVARNA ZA OBRTNE IN CONTO - KNJIGE

zistem „Patent Workmann Chicago“

Raztrirni zavod — Knjigovezstvo.

priporočuje se za prijazne naročbe se zadržim primernih cen in točne postrežbe.

Izdelovanje vsakovrstnih tiskovin kakor: časnikov, rokotvorov v vsakem obsežu, brošur, plakatov, cenikov, računov, memorandumov, okrožnic, papirja zaliste in zavitkov z napisom, naslovnih listov, jedilnih list, pavabil itd. itd. — Bogata zaloga glavnih, Conto-Corrent-knjig, Saldi-Conti, Fakture, Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Strazza, Memoriale, Journalov, Prima-note, odpravnih, menjicnih, čas-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potem raztrirnega (črtanega) papirja, Conto-Corrent, svilenega papirja za kopiranje, listov iz kavčeka za kopiranje, skledio iz cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Acquadotto 35 — ARNOLDO COEN — Acquadotto 35 Trst